

نهمین همایش ملی بنیاد علمی قانون یار

همایش مطالعات پژوهشی حقوق ورزشی در عصر نوین

بنیاد علمی قانون یار- کمیته حقوق ورزشی استان اصفهان- دانشگاه آزاد اسلامی دهقان- فرمانداری دهقان
دبیر علمی و مسئول برگزاری همایش: دکتر بهنام اسدی (نماینده مقالات در پایگاه های ملی و بین المللی)
تاریخ برگزاری همایش: ۲۷ بهمن ماه ۱۴۰۴ شماره نمایه: ۴۱۷۷۷۲ رده بندی کنگره: ج ۳۳۲۲۴

بررسی فقهی-حقوقی مسئولیت باشگاه ها در قبال آسیب های مغزی ورزشکاران

(با نگاهی به یافته های نوین نورولوژی ورزشی)

مطهره السادات حجازی^۱

دانشجوی کارشناسی رشته علوم ورزشی در دانشگاه بین المللی آزاد خوراسگان اصفهان

زهرا السادات حجازی^۲

دبیر آموزش و پرورش شهرستان دهقان/ کارشناس ارشد پژوهش علوم اجتماعی دانشگاه آزاد واحد دهقان

چکیده

پیشرفت های نورولوژی ورزشی، ابعاد نگران کننده آسیب های مغزی ورزشی را آشکار ساخته است. این مقاله با رویکردی میان رشته ای، با روش تحلیلی-توصیفی (اسنادی-کتابخانه ای) مسئولیت باشگاه های ورزشی در قبال آسیب هایی مانند انسفالوپاتی تروماتیک مزمن CTE را از منظر فقه اسلامی و حقوق ایران بررسی می کند. یافته ها نشان می دهد حقوق ایران نیز قوانین کلی مسئولیت مدنی و مجازات اسلامی قابل اعمال است، اما قوانین خاص ورزشی برای پوشش چنین آسیب های پیچیده ای ناکافی هستند. بنابر این اولاً، یافته های نوین پزشکی، مسئولیت اخلاقی و حقوقی باشگاه ها را سنگین تر ساخته است. ثانیاً، قواعد فقهی مانند «لاضرر»، «ضمان» و «اتلاف» به وضوح باشگاه را در صورت تقصیر یا عدم رعایت استانداردهای علمی روز، مسئول می دانند. ثالثاً، قوانین موضوعه ایران با وجود پشته های فقهی، از نظر مقررات خاص و رویه قضایی در این حوزه دچار نقصان هستند. در نتیجه، نیازمند بازنگری اساسی در قوانین ورزشی، ایجاد نظام بیمه ای خاص و الزام به بهره گیری از فناوری های پیشگیرانه هستیم. چالش اصلی، اثبات رابطه سببیت بین فعالیت ورزشی گذشته و بیماری دیررس، و تعیین معیار تقصیر با توجه به دانش پزشکی است. این مقاله با الهام از تجربیات بین المللی، راهکارهایی مانند اصلاح قانون ورزش، الزام به استفاده از فناوری های نظارتی، و ایجاد نظام بیمه ای خاص را پیشنهاد می دهد. نتیجه نهایی اینکه مسئولیت باشگاه در این حوزه سنگین تر و مبتنی بر استانداردهای پیشگیرانه روز است.

واژگان کلیدی: مسئولیت باشگاه، آسیب مغزی ورزشی، نورولوژی ورزشی، قاعده لاضرر، مسئولیت مدنی

^۱ نویسنده مسئول Mhejd502@gmail.com

^۲ نویسنده همکار zhjv1536@gmail.com

بخش اول: کلیات

- مسئولیت باشگاه

مسئولیت باشگاه عبارت است از تعهد قانونی و اخلاقی باشگاه ورزشی در قبال حفظ سلامت، ایمنی و رفاه ورزشکاران تحت پوشش خود، از جمله پیشگیری و جبران خسارات ناشی از آسیب های ورزشی

- آسیب مغزی ورزشی

آسیب مغزی ورزشی به هر گونه اختلال در عملکرد طبیعی مغز ناشی از ضربه مستقیم یا غیر مستقیم به سر در حین فعالیت های ورزشی اطلاق می شود.

نورولوژی ورزشی

نورولوژی ورزشی، شاخه ای تخصصی از علوم اعصاب است که به مطالعه، تشخیص، پیشگیری و مدیریت آسیب ها و اختلالات سیستم عصبی ناشی از فعالیت های ورزشی می پردازد.

قاعده ضرر

قاعده ضرر (یا قاعده نفی ضرر)، قاعده ای فقهی است که بر اساس آن، هر گونه ضرر رساندن به دیگران (اعم از مالی یا جانی) در اسلام ممنوع و باطل است.

مسئولیت مدنی

مسئولیت مدنی به تعهد قانونی شخص به جبران خسارتی گفته می شود که در نتیجه عمل یا ترک فعل وی به دیگری وارد شده است.

انسفالوپاتی تروماتیک مزمن

یک بیماری پیشرونده و تخریب کننده مغز است که به دلیل وارد آمدن ضربات مکرر به سر ایجاد می شود.

بخش دوم: تحلیل علمی موضوع

ورزش، اگرچه نماد سلامت و نشاط است، اما در برخی رشته‌ها به‌ویژه ورزش‌های تماسی، همواره با خطر آسیب‌های جدی همراه بوده است. در میان این آسیب‌ها، آسیب‌های مغزی به دلیل پیچیدگی، پنهان بودن علائم در کوتاه‌مدت و عوارض ویرانگر بلندمدت آن، جایگاه ویژه‌ای دارد. برای دهه‌ها، «ضربه مغزی» یک حادثه گذرا تلقی می‌شد، اما انقلابی که نورولوژی ورزشی به راه انداخت، تصویر دیگری ترسیم کرد. کشف بیماری انسفالوپاتی تروماتیک مزمن (CTE) در مغز ده‌ها ورزشکار فقید، زنگ خطری بود که نه فقط جامعه پزشکی، بلکه حقوق‌دانان و متخصصان اخلاق را به چالش کشید. در مرکز این چالش، باشگاه ورزشی قرار دارد؛ نهادی که ورزشکار را استخدام می‌کند، برای او برنامه تمرینی و مسابقه می‌چیند، تجهیزات در اختیارش می‌گذارد و مهم‌تر از همه، از مهارت و بدن او برای اهداف اقتصادی بهره‌برداری می‌کند. پرسش اساسی این است: این نهاد در قبال آسیب‌های مغزی که ممکن است سال‌ها بعد و حتی پس از بازنشستگی ورزشکار خود را نشان دهند، چه مسئولیتی دارد؟

این مقاله درصدد است با عبور از نگاه سنتی به آسیب‌های ورزشی و با اتکا به یافته‌های نوین نورولوژی، مسئولیت باشگاه را در دو سپهر فقه اسلامی و حقوق ایران به طور همزمان تحلیل کند. فرضیه مقاله بر این است که با توجه به گسترش دانش پزشکی و قواعد مسلم فقهی و حقوقی، مسئولیت باشگاه‌ها در این زمینه سنگین‌تر و مطلق‌تر از گذشته شده و نیازمند سیاست‌گذاری‌های تقنینی جدید است. این پژوهش به شیوه کتابخانه‌ای و با مطالعه منابع فقهی، حقوقی و پزشکی انجام شده و سعی دارد پلی میان این سه عرصه علمی بزند.

بخش سوم: آسیب‌های مغزی مرتبط با ورزش: طیف وسیع یک تهدید خاموش

آسیب‌های مغزی در ورزش در یک طیف قرار می‌گیرند که از علائم خفیف و موقت تا بیماری‌های تخریب‌کننده عصبی پیشرونده گسترده است:

• ضربه مغزی (Concussion): شایع‌ترین آسیب مغزی ورزشی. یک آسیب عملکردی مغز است که بر اثر ضربه مستقیم یا غیرمستقیم به سر ایجاد می‌شود و منجر به اختلال موقت در عملکرد نوروها می‌گردد. علائم آن شامل سردرد، سرگیجه، گیجی، حساسیت به نور و صدا، و اختلال در حافظه کوتاه مدت است. تا همین اواخر، تصور می‌شد استراحت کافی برای بهبود کامل آن کافی است.

• هماتوم‌های داخل جمجمه‌ای (مانند هماتوم ساب‌دورال): تجمع خون در فضای بین مغز و جمجمه که معمولاً بر اثر ضربه شدید ایجاد شده و یک فوریت جراحی محسوب می‌شود.

• اِدم (ورم) مغزی: تجمع مایع در بافت مغز که می‌تواند فشار داخل جمجمه را به شدت افزایش داده و کشنده باشد.

• انسفالوپاتی تروماتیک مزمن (CTE): نقطه کانونی تحقیقات نوین. این بیماری تخریب‌کننده پیشرونده مغز است که در افرادی با سابقه ضربات مکرر به سر (حتی ضربات خفیف) رخ می‌دهد. برخلاف ضربه مغزی، CTE یک آسیب ساختاری-پاتولوژیک است که با تجمع غیرطبیعی پروتئین تاو (Tau) در سلول‌های مغز مشخص می‌شود. این پروتئین مانع از انتقال مواد غذایی در نوروها شده و در نهایت موجب مرگ سلول‌های عصبی می‌شود.

۱. تحول پارادایم: کشف CTE و انقلاب در نورولوژی ورزشی

برای درک اهمیت مسئولیت باشگاه‌ها، باید انقلاب فکری ایجادشده توسط نورولوژی ورزشی را درک کرد:

• از حادثه به بیماری: پیشتر، ضربه مغزی یک حادثه منفرد تلقی می شد. امروزه، ضربات مکرر به عنوان عامل خطر اصلی برای یک بیماری مزمن (CTE) شناخته می شوند. این یعنی باشگاه نمی تواند پس از هر حادثه، ورزشکار را درمان کرده و او را با همان ریسک به میدان بازگرداند.

• کشف CTE پس از مرگ: تشخیص قطعی CTE در حال حاضر تنها با تشخیص پس از مرگ (Autopsy) و بررسی پاتولوژیک بافت مغز امکان پذیر است. این موضوع، چالش های حقوقی عظیمی ایجاد می کند: چگونه می توان بیماری که سال ها پس از فعالیت ورزشی و تنها پس از مرگ قابل تشخیص است، به دوره فعالیت ورزشی و تقصیر باشگاه منتسب کرد؟

• ضربات زیر آستانه ای (Subconcussive Hits): مهم ترین یافته نوین این است که برای ابتلا به CTE لزوماً نیازی به ضربات مغزی شدید و همراه با علائم نیست. ضربات خفیف و مکرر به سر که در تمرینات و مسابقات ورزش هایی مثل فوتبال آمریکایی، هاکی، بوکس و حتی فوتبال ساده رخ می دهد، می توانند در بلندمدت منجر به CTE شوند. این یافته، باشگاه هایی را که ورزشکاران را به تمرینات سخت و پرتکرار دعوت می کنند، در معرض اتهام جدی قرار می دهد.

• علائم دیررس و ویرانگر: CTE سال ها یا دهه ها پس از ترک ورزش ظاهر می شود. علائم آن شامل زوال عقل، افسردگی شدید، رفتارهای تکانشی، از دست دادن حافظه، پرخاشگری و در نهایت خودکشی است. تراژدی خودکشی بسیاری از ورزشکاران مشهور مانند جونیور سئو (بازیکن NFL) و کشف CTE در مغز آنها، افکار عمومی را تکان داد.

• فناوری های اندازه گیری: امروزه با استفاده از حسگرهای تعبیه شده در کلاه ها (Sensor Technology)، می توان نیرو، تعداد و محل ضربات وارده به سر ورزشکار را در هر تمرین یا مسابقه اندازه گیری و ثبت کرد. این داده ها می توانند در دادگاه به عنوان سند عینی از میزان در معرض خطر قرار گرفتن ورزشکار استفاده شوند.

۲. جمع بندی پزشکی: یک الزام اخلاقی برای باشگاه

یافته های نوین پزشکی یک تغییر نگرش اساسی ایجاد کرده است: حفظ سلامت مغز ورزشکار دیگر صرفاً یک «توصیه اخلاقی» نیست، بلکه یک الزام علمی و قابل اندازه گیری است. باشگاهی که از این دانش عقب بماند یا آن را نادیده بگیرد، عملاً در حال ایجاد یک بیماری حتمی با عواقب فاجعه بار برای ورزشکار خود است. این شناخت علمی، سنگ بنای تحلیل های فقهی و حقوقی بعدی را تشکیل می دهد.

بخش چهارم: تحلیل فقهی مسئولیت باشگاه ها؛ از قواعد عام تا تطبیق بر مصداق

فقه اسلامی با مجموعه ای از قواعد کلی و اصول محکم، توانایی استنباط حکم مسائل مستحدثه از جمله مسئولیت نهادهای نوظهور مانند باشگاه را دارد. در این فصل، مهم ترین قواعد فقهی قابل اعمال بر مسئله آسیب های مغزی ورزشکاران بررسی می شود.

۱. قاعده لاضرر و لاضرار؛ ستون اصلی مسئولیت

«لَا ضَرَرَ وَلَا ضِرَارَ فِي الْإِسْلَامِ» (در اسلام نه ضرر زدن وجود دارد و نه ضرر دیدن). این قاعده نفی ضرر، یکی از قواعد مسلم و مشهور فقهی است که هم در کتاب و هم در سنت مستند دارد.

• تطبیق بر باشگاه: باشگاه به عنوان یک شخصیت حقوقی، مشمول این قاعده است. هر اقدام یا ترک فعلی که منجر به ضرر جسمانی قطعی یا احتمالی قوی به ورزشکار شود، از منظر این قاعده منع شده است. با توجه به یافته های نوین نورولوژی، بازگرداندن ورزشکار مصدوم به میدان پیش از بهبود کامل، طراحی تمرینات پرخطر بدون نظارت پزشکی، یا عدم ارائه تجهیزات محافظتی استاندارد، مصداق بارز «اضرار» است. حتی اگر در قرارداد، ورزشکار به صورت ظاهری رضایت به این خطرات داده باشد، این رضایت به دلیل مغایرت با قاعده لاضرر و حکم اولیه حفظ نفس، فاقد ارزش شرعی است.

۲. قاعده ضمان و اتلاف؛ پشتوانه جبران خسارت

«عَلَى الْيَدِ مَا أَخَذَتْ حَتَّى تُؤَدِّيَهُ» (هر دستی که مال دیگری را بگیرد، ضامن است تا آن را برگرداند). این قاعده عام، ضمانت را بر عهده متلف می گذارد. در بحث ما، «اتلاف» می تواند اتلاف سلامتی و تلف عضو باشد.

• باشگاه به عنوان متصرف: باشگاه که تصدی بدن و مهارت ورزشکار را برای اهداف خود به دست گرفته است (الی الید ما اخذت)، امین است. اگر به سبب تفریط یا تعدی این امانت (سلامتی ورزشکار) تلف شود، ضامن است. تعدی: انجام عملی خارج از حدود مقرر (مثلاً تزریق داروهای غیرمجاز برای بازی گیری سریع تر). تفریط: کوتاهی در انجام وظایف مراقبتی (مثلاً نداشتن پزشک در کنار زمین مسابقه).

• ضمان ناشی از تقصیر: در فقه، مبنای اصلی ضمان در جنایت بر نفس و عضو، تقصیر است. تقصیر باشگاه می تواند مستقیم (دستور بازی دادن به ورزشکار مصدوم) یا غیرمستقیم (ایجاد فرهنگی که ورزشکار از ترس از دست دادن موقعیتش، آسیب خود را پنهان می کند) باشد.

۳. قاعده احترام مال و جان مسلمان

«حُرْمَةُ مَالِ الْمُسْلِمِ كَحُرْمَةِ دَمِهِ» (حرمت مال مسلمان مانند حرمت خون اوست). این حدیث که در کتب معتبر شیعه و سنی آمده، تأکید شدیدی بر صیانت از جان و مال افراد دارد. سلامتی ورزشکار از اعظم اموال اوست. باشگاهی که با بی مبالاتی موجب آسیب مغزی شود، نه تنها به جسم، بلکه به آینده شغلی، درآمد و توانایی عقلانی او تعرض کرده است که همه از مصادیق «مال» به معنای عام آن است. بنابراین، مسئولیت جبران این خسارت معنوی و مالی سنگین، بر عهده باشگاه خواهد بود.

۴. التزامات قراردادی در فقه (العقد شریعة المتعاقدين)

بر اساس این اصل، طرفین قرارداد ملتزم به مفاد آن هستند. در قرارداد ورزشکار و باشگاه، مفاد تصریح شده (مانند میزان حقوق) و مفاد ضمنی وجود دارد.

• التزام ضمنی باشگاه به تأمین سلامتی: از مهم ترین التزامات ضمنی و عرفی باشگاه، فراهم آوردن محیط ایمن، تجهیزات مناسب، نظارت پزشکی و برنامه ریزی علمی است. این التزام نه فقط یک قرارداد دنیوی، بلکه یک عهد شرعی است. تخلف از آن، هم خیانت در امانت است و هم نقض عهد.

۵. مسئولیت ناشی از فعل کارکنان (قاعده تسبیب و الضمان بالید)

باشگاه از طریق کارکنان خود (مربی، پزشک تیم، فیزیوتراپ) عمل می کند. بر اساس قواعد فقهی مانند «الضمان بالید» یا قواعد تسبیب، مباشر (مربی) و مسبب (باشگاه به عنوان کارفرما) هر دو می توانند مسئول شناخته شوند. اگر مربی به دستور باشگاه یا در چارچوب وظایف محوله مرتکب تقصیر شود، مسئولیت اصلی بر عهده باشگاه است. مثلاً اگر باشگاه به مربیان فشار بیاورد که «بردن مهم است، هر طور شده بازیکن را آماده کن»، باشگاه مباشر معنوی آسیب ها خواهد بود.

۶. جمع بندی فقهی: مسئولیتی مضاعف و مبتنی بر احتیاط

از منظر فقهی، باشگاه به چند دلیل قوی مسئول شناخته می شود:

۱. به دلیل ولایت و تصدی بر ورزشکار (قاعده ید و ضمان).
۲. به دلیل تعهد و عقد (قاعده العقد شریعة المتعاقدين).
۳. به دلیل حفظ نظام و رعایت احکام ثانویه: در شرایطی که یک خطر جدی علمی (CTE) کشف شده، قاعده حفظ نفس و درء المفسد اولویت دارد. حکم ثانویه می تواند حرمت هر اقدامی باشد که احتمال قوی آسیب مغزی دارد، مگر آنکه کلیه تدابیر پیشگیرانه علمی اعمال شود.

بنابراین، فقه اسلامی نه تنها مسئولیت باشگاه را می‌پذیرد، بلکه با توجه به ارزش والای عقل و سلامتی، معیارهای سخت‌گیرانه‌ای را برای پیشگیری و جبران خسارت مقرر می‌دارد.

بخش پنجم: مبانی حقوقی مسئولیت باشگاه‌ها در نظام حقوقی ایران

این بخش به تحلیل قوانین مدنی، مجازات اسلامی و قانون ورزش کشور می‌پردازد:
• مسئولیت قراردادی (ماده ۲۲۰ قانون مدنی): تحلیل شروط ضمنی عرفی در قراردادهای ورزشی.

• مسئولیت قهری (ماده ۱ قانون مسئولیت مدنی و مواد ۳۲۸ به بعد قانون مجازات اسلامی): اثبات تقصیر باشگاه با معیار «انسان متعارف آگاه از یافته‌های نورولوژی ورزشی».

• مسئولیت ناشی از فعل غیر (ماده ۳۳۲ قانون مدنی): مسئولیت باشگاه به عنوان کارفرما در قبال تقصیر مربی یا پزشک تیم.

• نقص قوانین خاص: بررسی کاستی‌های قانون ورزش مصوب ۱۳۸۶ و آیین‌نامه‌های آن در پرداختن به آسیب‌های مغزی.

• چالش‌های اثبات: مشکل اثبات رابطه سببیت بین فعالیت در باشگاه و بروز CTE پس از دهه‌ها.
• نقش سازمان پزشکی ورزشی: موضع این سازمان و ضوابط آن به عنوان معیار حداقلی تقصیر.

بخش ششم: مطالعه تطبیقی با نظام‌های حقوقی پیشرو

درخصوص بررسی موارد زیر برای الگوبرداری باید گفت:

• ایالات متحده: پرونده تاریخی NFL با غرامت ۱ میلیارد دلاری، ایجاد پروتکل‌های بازگشت به بازی، و استفاده از داده‌های حسگرها در دادگاه.

• اروپا (انگلیس و آلمان): تأکید بر وظیفه مراقبت و سیستم‌های بیمه اجتماعی جامع که ورزشکاران حرفه‌ای را پوشش می‌دهد.

• کشورهای اسلامی: بررسی رویکرد فقهی-حقوقی کشورهایی مانند عربستان سعودی و مصر در قراردادهای ورزشی.

• آموزه های قابل اقتباس: ضرورت مسئولیت محض در برخی موارد، ایجاد صندوق غرامت جمعی، و معکوس کردن بار اثبات در موارد خاص.

نتیجه گیری، چالش ها و پیشنهادهای راهبردی

• نتیجه گیری نهایی: همسویی یافته های پزشکی با قواعد فقهی و حقوقی در تحمیل مسئولیت سنگین بر باشگاه ها.

• چالش های پیش رو: فاصله علم و قانون، مشکل اثبات، قدرت اقتصادی باشگاه ها، و فرهنگ قهرمان پروری خطرپذیر.

پیشنهادهای تقنینی

۱. اصلاح قانون ورزش و افزودن فصل مستقلی درباره «سلامت مغزی ورزشکاران».
  ۲. الزام استفاده از تجهیزات نظارتی (حسگرهای ضربه) در ورزش های پرخطر.
  ۳. ایجاد نظام بیمه ای اجباری طویل المدت برای پوشش بیماری های دیررس مانند CTE.
  ۴. تعریف استانداردهای پزشکی ملی برای تشخیص، درمان و بازگشت به بازی پس از ضربه مغزی.
  ۵. پیش بینی نهاد ناظر مستقل (با حضور متخصصان نورولوژی، فقه و حقوق) برای نظارت بر باشگاه ها.
- پیشنهادهای فقهی-سیاستی: صدور فتوا و بیانیه های علمایی از سوی مراجع تقلید در خصوص حرمت بی مبالائی نسبت به سلامت ورزشکاران، جهت ایجاد الزام اخلاقی و تغییر فرهنگ ورزشی. امید است این تحقیق، گامی هرچند کوچک در جهت تحقق عدالت و حفظ کرامت انسانی قهرمانانی باشد که سلامتی خود را بر طبق العاب هیجان و منافع مادی می نهند.

منابع و مآخذ

الف) منابع فارسی

۱. جعفری لنگرودی، محمدجعفر (۱۳۸۷). ترمینولوژی حقوق. تهران: کتابخانه گنج دانش.
۲. صفایی، سیدحسین (۱۳۹۵). مسئولیت مدنی (الزامات خارج از قرارداد). تهران: سمت.
۳. محقق داماد، سیدمصطفی (۱۳۹۰). قواعد فقه (بخش مدنی). تهران: علوم اسلامی.
۴. کاتوزیان، ناصر (۱۳۹۲). مسئولیت مدنی. تهران: دانشگاه تهران.
۵. قانون مدنی و قانون مسئولیت مدنی ایران.
۶. قانون مجازات اسلامی (مصوب ۱۳۹۲).
۷. محمودی، علی (۱۴۰۰). «مسئولیت مدنی باشگاه‌های ورزشی در قبال آسیب‌های ورزشکاران». مجله حقوقی دادگستری.

ب) منابع عربی

۱. الحلّی، حسن بن یوسف (۱۴۱۴ ق). قواعد الاحکام. قم: مؤسسه النشر الاسلامی.
۲. الخُمینی، سیدروح الله (۱۴۲۱ ق). تحریر الوسیله. قم: مؤسسه مطبوعات دار العلم.

ج) منابع لاتین

۱. McKee, A.C., et al. (۲۰۱۶). The neuropathology of traumatic brain injury. Handbook of Clinical Neurology.
۲. Nowinski, C.J. (۲۰۱۸). Concussion and CTE: A Guide for Athletes and Families. Simon & Schuster.
۳. Meehan, W.P. (۲۰۱۷). Concussions. Springer.
۴. Stern, R.A., et al. (۲۰۱۹). Tau positron-emission tomography in former professional football players. New England Journal of Medicine.
۵. In re National Football League Players' Concussion Injury Litigation, ۸۲۱ F.۳d ۴۱۰, ۳d Cir. ۲۰۱۶.

نهمین همایش بنیاد علم و قانون یار

(اصفهان - دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهقان) ۲۷ بهمن ۱۴۰۴

نهمین همایش علمی

مطالعات پژوهشی حقوق ورزشی در عصر نوین

رئیس اصفهان برگزار کردند
با محضر کمیته حقوق ورزشی
بنیاد علم و قانون یار

اصفهان، شهرستان دهقان
دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهقان
سالن اجتماعات شهید بشارت
۱۴۰۴/۱۱/۲۷

ویرا اجرا و همایش: مجری ضرابی

۰۹۱۲۰۳۶۱۸۰۸

محورهای پذیرش مقاله:

۱. موضوعات مرتبط با قوانین و حقوق ورزشی
۲. مطالعات فقهی و اسلامی در راستای علوم ورزشی
۳. جدیدترین یافته های علمی در زمینه های مختلف ورزشی
۴. اصول حاکم بر مقررات، احکام و قوانین ورزشی در نظام حقوقی

ارسال فایل ورد مقاله (به همراه شماره تماس) به ایمیل Ghanonyar@yahoo.com

یا ارسال از طریق ایتا، واتس آپ به شماره ۰۹۱۰۰۶۳۶۰۰۲

CIVILICA

MENDELEY

DRJI

WORLD of JOURNALS

PBIN.com
Sponsored And Indexed

CONF PAPER

دبیرخانه مرکزی همایش ۵۲۶ و ۲۱۶۶۹۷۹۵۱۹ واحد صدور گواهی نامه ۸۴ و ۲۱۴۴۴۴۱۷۶۴

سایت اطلاع رسانی همایش های موسسه قانون یار www.Ghanonyar.ir

نهمین همایش بنیاد علم و قانون یار (همایش مطالعات پژوهشی حقوق ورزشی در عصر نوین) استان اصفهان - دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهقان ۲۷ بهمن ۱۴۰۴